

SUVANNON SEUTU

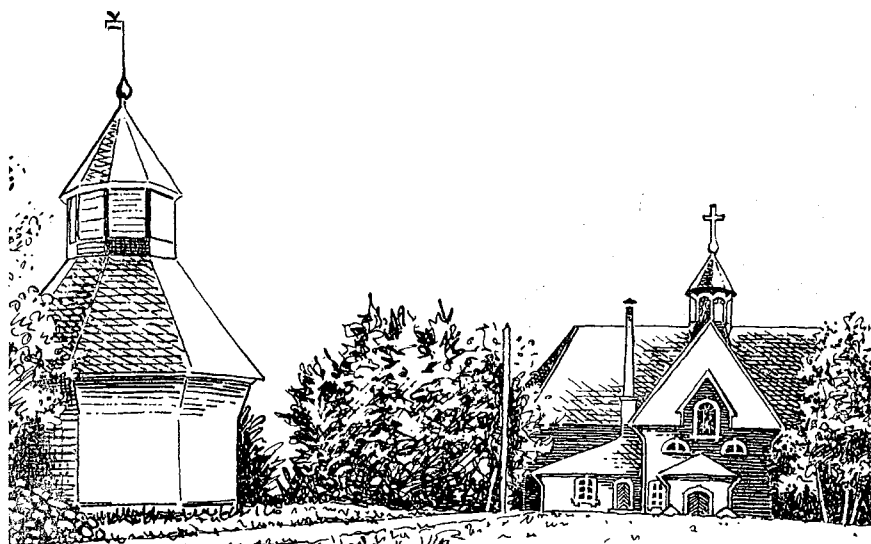
SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 7 1972
LOKAKUU

10-vuotiaan Helsingin Sakkola-Seuran syntymäpäivillä oli myös kahvitauko, josta kuvamme.

Tapulin varjossa

VIKTOR RYYPÖ

Puhe Karjalaan jääneille vainajille Sakkola-juhlissa 1972

"Te olette vartio vakaa Karjalan mailla. Ei rauhanne järkkyä. Me tulemme luoksenne kerran kiurujen lailla, kun keväiset kellot rannoilta rannoille soi!"

Tämä on runoilijan herkkä kaipuu, utopia. — TÄNÄ päivänä yhtä herkin tuntein tuomme kukkasen muistollenne. TEILLE, jotka kerran sousimme yli Suvannon ja kaipauksin kätkimme Haparaisten pehmeään hiekkaan. Vain Karjalan kukka, kangasvuokko, kevään ensimmäisenä airueena on talttuilla kummuillanne ehkä elämän muistoa kertonut. Samoin kuin ke-

vätkiurujen herkin laulu on jomennyt, niin on meidänkin kaipuumme katkerin aika muistona vain. Oletteko koskaan tulleet ajatelleeksi mikä lahja on ihmiselle annettu unohduksessa. — Kuinka kovaa ja katkeraa olisi elomme tie kulkea jos emme mitään voisi unohtaa... Unohdus sovittaa, taioittaa tietä voimalle suurimmalle, RAKKAUDELLE. Meillä on tänä päivänä jäljellä rakkaus siihen kotiseutuun missä ensi kerran kuulumme lintuinlaulut. Se voima on tuonut meidät yhteen, laske-

kumme ovat kotiseutuaan puolustaneet ja siellä vaikeissa oloissa töissään ahertaneet, monesti omaansa puolustaessaan paikalleen uupuneet. Olemme ajatuksissamme käyneet sakkolaisittain sanottuna — Purpuassa, siellä vainajien puistoissa joissa tänäänkin auringonkehrä nousee ja laskee, kuten täälläkin, mutta kehrääjälintu laulaa vain siellä tuutulaulaan.

Olemme kokoontuneet tähän juhlapaikalle. Meillä on ollut kuulavana hyvä juhlapuhe, lausuntaa ja erilaisia musiikkiesityksiä. Olemme kuulleet tervehdyksiä. Tämä on meille jokaiselle ollut juhlapäivä. Me olemme kaipaavalla mielellä ja samalla me olemme iloisella mielellä. Meillä on ollut ja on edelleen juhلاميeli.

Kun me aina elokuun ensimmäisenä sunnuntaina vietämme tätä kotiseutujuhlaamme on kesä jo pois siirtymässä ja sato kypsyy leikattavaksi. Samoin mekin jokainen, siellä Karjalassa syntynyt ja täällä Hämeessä syntynyt, kypsyy vuosien saatossa. — Samoin kypsyy ja edelleen kirkastuu ajatuksemme kotiseudusta jonka olemme menettäneet. Ne muistot eivät ole mitään unelmakuvia, eikä harhoja, vaan vuosien kypsentämiä ajatuksia ja hyvin suurelta osin miellyttävää menneisyyttä.

Meidän karjalaisuus ei saa vaihua. Karjalaisuuden täytyy elää, sillä se on suomalaisuutta. On ylevää olla suomalainen. On vakavaa ja tukevaa asua tasavertaisena täällä Hämeen heimon keskuudessa. On ollut muistoista ja koke-

Sakkola-juhlien lopettajaissanat

Meillä on tänään ollut isänmaallinen juhlatilaisuus. Meillä on ollut juhla jumalanpalvelus. Olemme kunnioittaneet sinivalkoisin värein sankarivainajia. Olemme pyyhäntyneet Karjalaan jääneiden

vainajien muistokiven äärelle. Täällä Karjalan tunnuksin varustetun paaden äärellä ajatuksemme siirtyivät kauaksi menneisyyteen, niihin vuosikymmeniin, niihin vuosisatoihin joina omat su-

Sakkola-juhlan juhlapuhuja

kansanedustaja Sami Suominen kertoi aluksi karjalaisia jutunpoikasia ja lisäksi mainitsi isänsä junailijana ajaneen kaksi kertaa viikossa junan konduktöörinä Viipurista läpi Sakkolan Rautuun ja takaisin. Puheessaan hän mainitsi m.m. seuraavaa:

— Kaiken keskuutemme levitetävän hippihuuman vastapainona on mieltä ylentävää tulla tilaisuuteen, jossa vanhoja perinteitä vaalitaan ja ammennetaan niistä taitoa ja oppia tämän päivän pulmiin ja vaikeuksiin. Sen vuoksi on suurta olla tänään täällä sakkolalaisten pitäjäjuhlassa. Karjalaisen vaikeasti alkanut evakkotie

muksista rikasta saada taivaltaa lapsuus- ja nuoruusvuodet Suvannolassa. Muistakaamme edelleen kaiholla ja lämmöllä Suvannon seutua.

On onnellista, jopa suurta, saada kokoontua näihin omiin pitäjäjuhliimme. Olkaamme siitä jokainen Korkeimmalle suuresti kiitollisia.

Juhlien järjestäjien puolesta kiitän juhlapuhujaa, Vesilahden kirkkokuoroa, soittokuntaa, oman synnyinkyläni esiintyjä ohjelman suorituksesta ja jokaista juhliemme hyväksi ahertanutta henkilöä. Kiitän kutsuvieraita ja Teitä jokaista juhliimme saapunutta, monetkin hyvin kaukaa. Te olette meille juhlasta todellisen juhlan tehneet Kiitän myös niitä liikkeitä ja yksityisiä jotka ovat tukenet tilaisuuden järjestämistä. Kun tämän jälkeen yhdyimme Maamme lauluun, niin järjestäjien puolesta toivotan Teille jokaiselle Hyvää ja Onnekasta kotimatkaa!

Viljo Purontaa

maanviljelyn, metsänhoidon, kaupan ja teollisuuden menetelmiä ja tapoja. Kaikkien oli pakko oppia, kun oli pakko kulkea ja nähdä ja tutustua.

Jos joku vielä sanoo, että on valitettavaa kun evakkokarjalaisen perinteet ovat hukkuneet ja heikentyneet muitten heimojen keskuuteen, se on perätöntä puhetta. Totuus on aivan toisenlainen. Evakko-sakkolalaisten yhtä hyvin kuin muittenkin evakkokarjalaisen perinteet ovat hajautuneet ja rikastuttaneet kaikkien muitten heimojen ja koko Suomen kansan kulttuuriperinnettä. Sodan jälkeen alkoi Suomen jälleenrakennus ja sotakorvausten maksaminen. Silloin tarvittiin jokaista kättä, jokaista ajattelevaa suomalaista niiden suurten tehtävien suorittamisessa. Elämän korkeakoulunsa

— Älä mene sinne Sakkola-juhliin puhumaan, sanoi vaimoni kun kerroin pyynnöstä. Tiedustelin syytä: Siul tulloo siel tippa silmää. Näin puheensa alussa juhlapuhuja, kansanedustaja Sami Suominen.

kääntyi ajan mittaan helpommaksi. Kun tänään, kolmisenkymmentä vuotta myöhemmin arvioimme siirtoväen kohtaaloa, voimme vain todeta, että kovatkaan iskut eivät lannistaneet Karjalan heimoa. Kaikki, joille Jumala soi onnen elää noiden vuosien läpi, tulivat evakkotieltä kuin uusina ihmisinä. Evakkotiestä muodostui karjalaisille opintie. Saatiin kouriintuntuva opetus maamme maantieteestä. Ensin opittiin tuntemaan kaukainen Savo, sitten vielä kaukaisempi Pohjois-Häme tuli niin todeksi ja tutuksi. Tutustuttiin uusiin ihmisiin. Käsitykset toisista Suomen heimoista avartuivat. Saatiin uusia ystäviä. Elämänpiirit laajenivat. Moni nuori jopa löysi elämäntoverinsa täysin ennalta tuntemattomasta hämäläisestä. Opittiin uusia

Eikä myöskään aina omasta sadosta saatu siemen. Viisas viljelijä ei halua "sikaa säkissä", hän luottaa SOK:n valvottuun sementtuotantoon.

Kausiehdoilla edullisesti!

Tuotanto

KÄKISALMEN SANOMAT elokuun 8. pnä 1931

Sakkola ja sen asukkaat vanhojen kirkonkirjojen kertomina

Vanhimpina aikoina on Sakkolan seuduilla ollut paljon kreikkalaiskatolisia suomalaisia. Heillä oli oma kirkko ja hautausmaa nykyisen pappilan kohdalla ja lähellä sitä. Kirkko oli pyhitetty Michailille, joten koko seurakunta sai nimekseen Michailiffkoi Pogost (Mikaelin pitäjä). Heidän hautausmaansa paikan ilmaisee vieläkin kaivauksissa löydettävät ihmisluut. Suurin osa tästä hau-

tausmaasta on kumminkin jo ennen Suvannon laskua löysän maaperän takia huuhtoutunut veden aaltoihin.

Nämä kreikkalaiskatoliset muuttivat täältä Inkeriin ja kauemmaksi Venäjälle joko niihin aikoihin jolloin ruotsalainen sotaherra kreivi Jaakko Pontus de la Gardie eräiden seutujen kautta marssi Nowgorodia kohti tahi heti v. 1617 Stolbovan rauhan jälkeen. On vaikeata sanoa, mikä on ollut syynä näihin muuttoihin. Luultavaa on, että he kreikkalaiskatolisina ovat tahtoneet olla siellä, missä heillä on enemmän uskonveljiä, tahi ovat he sitten pitäneet hyödyllisempänä muuttaa hedelmällisemmille ja vähemmän työtä vaativille maille

Voi vain kysyä, miten meille suomalaisille ja koko maailmalle olisi käynyt noina jälleenrakennuksen ja sotakorvauksen maksamisen kohtalokkaina vuosina ilman evakkokarjalaisten vaikutusta koko kansan asenteisiin ja ajattelu-tapaan.

Aa — no nyt mie muistan, tuntu Pekkase Väinö sanova Kurika Heinol.

käyneet evakot olivat silloin koko Suomen kansan suolana ja hiivana. Sydäntä riipaisevan hajallaan, vailla vanhojen paikkojen ja ystävien tukea, mutta samalla kaikkialla kautta Suomen innostamassa ja kannustamassa kaikkia muita suomalaisia jälleenrakennuksen saavutuksiin, "Suomen ihmeeseen".

Ei se piirakka ja kakkara tie suuta nii hyvä makuseks ko se kielkakkara. Teil seuratalo meäjel ja rappusil tuntu silt. Siel kuul tällästää: ... tunnen tunnen, mut uotteleha — minkä nimen mie siul nyt annan... tai, ... siekse uot, ukso sie muuttunt nii paljo koe meinant sinnuu tuntii...

10-vuotiaan Sakkola-seuran syntymäpäivillä

24. 9. 72 Helsingissä vietetyt juhlat alkoivat seuran puheenjohtajan Tyyne-Kerttu Virkin, Hellin Naskalin ja Kerttu Pitkäsen käynnillä Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä, jonka juurelle he laskivat kukkaseppeleen.

10-vuotisjuhlailtamat pidettiin Helsingin Työväenopiston Viipurisalissa noin 180 henkilön myötävaikutuksella. Ohjelma oli pyritty rakentamaan samankaltaiseksi kuin silloin ennenvanhaan iltamisissa, tervehdys- ja juhlapuheineen ja muine viihdenumeroineen.

Yhteisesti laulettu Kansanopistolaismarssin jälkeen seuran entiset puheenjohtajat Janne Lopenen ja Lauri Sääksjärvi sekä nykyinen puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virk-

ki kertoivat kolmisin esittämässään tervehdyspuheessa seuran perustamisvaiheista ja kymmenvuotisen toiminnan pääpiirteistä mm. että tehtävänämme on pitää esillä tietoja alkuperästämmä, kulttuuristamme ja synnyinsijoistamme. Sen jälkeen vietettiin hiljainen hetki seuran riveistä manan majoille poistuneiden jäsenten muistoksi.

Liikunnan edustajina esiintyivät Karjalan Nuorten tanhuryhmä, Haparaisten Nuorisoseuran lapsitanhuajat Lempäälästä ja — pitkän matkan liikkuja — mestarimaratoonari Veikko Karvonen, joka oli saapunut Turusta Reino Söderin haastateltavaksi. "Lentäväksi posteljooniksi" mainittu Pe-

täjärven poika muisteli lapsuutensa murtomaajuoksua, jotka myöhemmin ulottuivat jopa monille mantereille ja tuottivat voittopokaaleita sekä mainetta koko Suomelle. Sekalaisista juoksijan kiireistä Veikko Karvonen muisti hauskan kommelluksen, kuinka kerrankin radalle valmistautumisen hötäkässä hän sai jalkoihinsa saman jalan piikkarit, jotka sitten joutui ennen matkaan kiiruhuttamistaan vielä selvittämään molempiin jalkoihin sopiviksi.

Eino Rauvala, joka täytti nyt 15. 10. -72 60 vuotta, soitti hanurillaan Muistoja Karpaateilta, koska Muistoja Sakkolasta-nimistä kappaletta ei ole vielä sävelletty.

toiselle puolelle Nevaa eli kuten sitä silloin nimitettiin: Nyen.

Mainittu Ruotsin sankari on täällä ollut kauan kansan mielessä sen tähden, että hän antoi rakentaa siltoja ja teitä soiden ja virtojen yli sekä metsien halki. Niistä hänen rakennuttamistaan on vieläkin jotakin jäljellä Pontuksen tiestä ja sillasta. Hän on täällä viipynyt kauemman aikaa, koska vanhat ovat voineet hänestä sanoa: — Menee kesä, menee talvi, vaan ei mene Laiska-Jaakko!

Poismuuttaneiden kreikkalaiskatolisten tilalle muutti muualta Suomesta asukkaita. Useat suvut voivat vieläkin kertoa esi-isiansä vanhoista asumasijoista. Varsinkin v. 1721, Uudenkaupungin rauhanteon aikoihin, on muuttoliikenne tänne ollut huomattava. Onpa joku joutunut niinkin kaukaa kuin Ahvenanmaalta muuttamaan.

Tämä oli nimeltään Erik Lamber, sotavanki, jonka jälkeläiset näihin aikoihin asti ovat täällä viihtyneet.

Varhaisina aikoina on ollut Suvannon rannalla kauppapaikka molemmissa päissä. Taipale sai Kristiina-kuningattarelta oikeuden harjoittaa kauppaa, joten siitä kehittyi huomattava kauppapaikka.

Suvanto on alkuaan ollut kovin kapea, tavallinen virta vain. Pehmeitten hiekkarantojen takia se kuitenkin leveni huolestuttavassa määrässä, joten jo varhain heräsi kysymys Suvannon laskeumisesta Laatokkaan. V. 1741 lähetettiin sotilasjoukko-osasto kaivamaan Taipaleen hiekkaharjua. He rakensivat sinne parakkeja, jotta voisivat pitemmän aikaa, jos tarvis olisi, työtään tehdä. Syttyneen sodan johdosta heidät kuitenkin kutsuttiin pois rauhantöis-

tä, ennenkuin lapiollistakaan lie hiekkaa pois ojan kohdalta heitetty. Sen jälkeen tehtiin kyllä useita pienempiä ja suurempia kaivamisyrityksiä, mutta eivät ne kuitenkaan johtaneet tulokseen.

V. 1818 vihdoinkin onnistuttiin. Taipaleen talonpoika päätti suorittaa sen tehtävän jota usea oli jo ennen häntä yrittänyt. Laatokka oli silloin 12 m Suvantoa alempana. Yrjönpäivän iltana oli oja valmiiksi kaivettu Suvannosta Laatokkaan. Pian tämä oja kuitenkin muuttui kohisevaksi koskeksi jonka levenemisellä ei näyttänyt rajaa olevan ja veden valta kasvoi yhä. Paljon vei ryöstäytynyt vesi silloin mukanaan. Ei vain suuret puut, vaan myöskin monenlaiset rakennukset — niiden joukossa kreikkalaiskatolinen rukoushuone, toimitettiin kovin nopeasti Laatokan syvyyksiin. A. L.

(Täytynee ryhtyäkin tekemään tuota).

Ohjelman kuuluttaja, Lauri Sääksjärvi, vapautti leikkisästi juhlapuhujaksi kutsutun majuri Tapani Suhosen juhlapuheen pidosta ja antoi hänen pidettäväkseen tavallisen puheen, joka olikin leppoisa majurille paljon mieluisampi tehtävä. Hän oli osallistunut viime sotiemme aikana Sakkolassa käytyihin sotatoimiin, ja oli samalla saanut tilaisuuksia tutustua Sakkolaan monipuolisesti. Niinpä hän muisteli innostuneensa Sakkolassa kasvattamaan itsekin kuuluisaa Sakkolan porsasta, nähdessään kuinka eräällä isännällä porsas oli yhtä uskollinen seuralainen kuin koira-konsanaan. Ehkä vähän liioitellen "Tappus" Suhonen kertoi, kuinka tuo porsas taisi seurata isäntäänsä peltotöissä, asioilla, kaupoilla ja jopa kalaveneessäkin. Suhosen hankkima porsas oli kuitenkin kasvattajan sa ihmeeksi kasvanut vain pitkää selkää, niin että hän arveli syötäneensäkin vain harjassikaa. (Nyt hän kuitenkin sai puheensa

loputtua Sääksjärven Laurin ojentaman pulskan ja lyhytselkäisen porsaan, tosin leikkuulaudan muodossa).

Viikinkien retken tutkijana ja tuntijana majuri Suhonen (joka voitti MTV:n Tupla tai kuitti-viisailussakin 1.000 mk viikinkien tuntemuksellaan) oli keräillyt Sakkolasta lisätodisteita niille arkeologisille tiedoille, että viikingit olivat aikoinaan retkeilleet Venäjälle Kaakkois-Kannaksen kautta ja että Metsäpirtin Taipaleen paikalla oli 1600-luvulla kaupungiksi mainittu kaupapaikka.

Tapani Suhonen kiitti Sakkolan väkeä siitä ystävällisestä vieraanvaraisuudesta, jota hän oli muiden Suomen miesten kanssa saanut kokea linnoitusvaiheen ja yh:n aikana, samoin kuin jatkosodankin vuosina. Silloinhan, varsinkin v. -39, jokaisessa talossa oli linnoitus- tai sotaväkeä majoitettuna talon oman väen sekaan. Tapani Suhonen, joka on ollut useiden viime vuosien aikana Suezilla ja muualla Lähi-Idässä Yk:n sotilastarkkailijana ja sen jälkeen Punai-

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

sen Ristin palveluksessa Jordaniassa, on ollut tilaisuudessa tekemään vertailuja mm. karjalaispakolaisten ja palestiinalaispakolaisten välillä. Kokemustensa perusteella hänellä on syytä onnitella karjalaisevakkooja siitä voimasta, jolla olemme voineet olosuhteitamme parantaa. "Jumalan avulla ja omalla ututteruudellanne olette rakentaneet oman elämänne uudeleen uusissa, oudoissakin olosuhteissa tavalla, jota voi vain kiittää ja ihailla", sanoi Tapani Suhonen lopuksi.

Nuori Haparaisten jälkeläinen, kansanpelimanni ym. ym. Antti Koiranen, joka oli viulullaan säestänyt jo tanhua, esitti myös yksinään pelimannipolkan ja oman masurkkasävellyksensä Häiden jälkeen, joka oli syntynyt äsken vietettyjen omien häittensä innoitamana. Antti Koiranen on tehnyt jo varsin mittavan määrän kansanmusiikin keruutyötä, jota häneltä odotetaan lisääkin, koska hänelle on myönnetty 2.000 mk:n suuruinen Valtion apuraha tuohon tarkoitukseen.

Konsuli Aarne Roiha jakoi Karjalan Liiton myöntämät ansiomerkit karjalaisessa järjestötoiminnassa ansiotuneille Sakkola-Seu-

ran jäsenille. Hopeisen ansiomerkin saivat rovasti Joonas Laurila ja seuran puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki. Pronssisen ansiomerkin saajia olivat Urho Kallonen, Eka Karppanen, Matti Laamanen (seuran perustavan kokouksen puheenjohtaja), Janne Loponen, Kerttu Pitkänen, Hellin Naskali ja Reino Söder.

Pitkävirsuja-nimistä sanaa ei löydy ainakaan Nykysuomen Sanakirjasta, eikä sellainen sana monellekaan ilmaise paljon mitään, mutta rautulainen pariskunta Liisa ja Vilho Kiesiläinen saivat tuon sanan elämään. Nyt tiedämme, että poikansa puhemieheksi lähtenyt isäukko ja kosittavan tyttären äitimuori haastelivat keskenään tällaisia pitkävirsuja, kehuskellessaan kumpikin omaa lastansa toisensa veroiseksi. Tarkasti siinä mitailtiin ja punnittiin vuoronperään niin sulhas- kuin morsianehdokastakin, ja lopulta päätettiin liitto hyväksyä, koskapa asianomaiset itsekin olivat jo salaa osoittaneet sen suuntaisia kainoja toiveita.

Vapaan sanan aikana esitti konsuli Aarne Roiha Karjalan Liiton ja Uudenmaan Karjalaisseurojen piirin tervehdykset ja onnitelut Sakkola-Seuralle. Hän iloitsi erikoisesti siitä runsaasta lapsijoukosta joka juhlaan osallistui ja jollaista hän ei ollut tavannut vielä yksilläkään karjalaisseurojen juhliilla. Niinpä hän toivoikin, että nimenomaan tähän puoleen kiinn-

tettäisiin jatkuvasti kannustavaa huomiota, saadaksemme seuratoimintamme elämän jatkumaan. Hän kannusti myös kyläkohtaisten historiikkien valmistamiseen, jossa työssä pitäjaseuroilla on paljon mielenkiintoista tehtävää.

Suvanto-Säätiön onniteluja tuodessaan sen puheenjohtaja Yrjö Raaska kertoi että kyläkohtaista historian tekoa on jo aloitettukin ja koetetaan sitä saada vielä parempaan vauhtiin. Karjalan Nuorilta juhli va seura sai heidän oman historiikkinsa. Rautu-Seuran puheenjohtaja Eros Jäske ojensi viime vuoden Sakkolan pitäjäjuhlista tekemänsä ääninauhan, joka on erinomainen pöytäkirja k.o. tilaisuudesta. Haparaisten Nuorisoseuran tervehdyksen toi pankinjohtaja Esko Kallonen Lempäälästä. Sähkösanomalla onnitelivat seuraava rva Toini Valkonen, Keski-Suomen Sakkolaseura sekä Vpl. Fyhäjärvi-Seura ry. Kukkatervehdyksen oli lähettänyt rautulaisperäinen Kukka-Mechelin.

Karjalaisesta esiintymistaidosta ja välittömyydestä antoi mainion näytteen Sakkolan tyttö, monipuolinen taiteilija-näyttelijä Anneli Haahdenmaa, joka lauloi ohjelman koreaksi lopuksi sikermiä Kalmanin operetista Mustalaisruhtinatar ja Straussin operetista Lepakko. Lauaen hän kulki ympäri juhlasalia, keimaili ihaileville "Sakkolan porsaille" ja nappasipa vielä seinustalla seisseen Eino Pekka-

Marja-Liisa Meloni säesti häntä pianolla, samoin myös yleisön yhteisesti laulamia Kansanopistolaismarssia ja Karjalaisten laulua.

Kaikki ohjelmassa mukana olleet esiintyjät saivat Sakkolan porsaan muotoisen leikkuulaudan ruusun keralla. Salin peräseinällä ollut suuri ja värikäs Sakkolan kartta sekä sen molemmiin puolin Sakkolasta kertoilevat Käkisalmen Sanomat vuodelta 1931 kiinnostivat monia, varsinkin sieltä muistoja omistavia.

"Lopuksi tunti tanssia" luki ennen vanhaissa iltamailmoituksissa, ja niin oli näidenkin juhlien loppu vanhan tavan mukainen. Sakkolan hanuristipojat Eino Rauvala ja Olavi Huuska saivat lattialle useita pareja vanhoilla kunnon tanssikapaleillaan. Mieleen tulivat orkesterit "Yön haaveet" ja "Hottipojat", joissa Eino ja Olavi esiintyivät tahoillaan Sakkolassa ja sen ympäristössä. Välitön perhejuhlan tunnelma sai Haparaisten Ns:n ja helsinkiläislapsen lattialle vanhempien joukkoon karkeloimaan ja siinä tuttavuussuhteita syventämään.

Monet kiitokset kaikille ohjelmassa avustaneille ja mukanaolollaan tilaisuutta rikastaneille.

Keski-Suomen Sakkola-Seura ry:n puheenjohtajan Aarne Roinisen onnitelukirjeen sisältö sopii tämän kaiken loppulauseeksi: "Toivon, ettei yhteenkuuluvaisuutemme koskaan sammuisi."

Aulis Airtto

Lempäälän-Vesilahden alueella
televisio, radiot ja kodinkoneet
aina edullisesti Kairimolta.

Asa ja Philips edustus

kairimo
KODIN TAVARATALO

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Kyllikki Wikström:

HAAHDENMAAN näyttelijäsisarukset

Harva sakkolalainen tietnee, että Helsingin Kaupunginteatterin pirteät näyttelijäsisarukset Anneli ja Anja Haahdenmaa ovat ennättäneet Sakkolassa syntyä. Savolaissyntyisen isän toimipaikka oli Kiviniemen kasarmialueella, äiti oli puhtaasti karjalainen, Viipurista kotoisin.

Sisaruksista vanhin, Anneli, kertoo, että hän oli jo kouluiässä, 9-vuotias, kun Sakkolasta oli lähdettävä. Anja oli vasta kolmivuotias eikä luonnollisesti muista synty-

mäseutujaan. Annelin mieleen on jäänyt, miten innostunut hän jo Kiviniemessä oli esiintymisestä. Sanoi nähneensä jonkin teatteriseurueen esittämän Rykmentin murheenkryynin ja kotona sitä sitten pelattiin. Isän sotilastakki ja suuret saappaat sekä korville valtava lakki, muodostivat näyttelijättären puvuston. Omat sisaret ja koulutoverit olivat kiitollisena yleisönä.

— Sakkolasta jouduimme Lievestuoreelle ja oppikoulun kävim-

me Jyväskylässä. Koulun ohessa otin lausuntatunteja taiteilija Terttu Pajunen-Kivekkäältä ja hän se alkoi minua teatteriin toimittaa. En ollut vielä täyttänyt seitsemäätoista, kun sain kiinnityksen Jyväskylän Työvänteatteriin. Siitä se alkoi. Ilman teatterikoulua ja ilman minkäänlaista enakkokoulutusta, ainoastaan lausunnanharjoitus ja suhteellinen lauluääni, sekin täysin luonnonvarainen, olivat eväinä. Jouduin heti mitä erilaisimpiin rooleihin ja ih-

Huomiota Helsingin Sakkola-Seuran juhlailltamista

Sakkolaiset Helsingissä
kokoontuu ei suotta.

Perinnettä vaalineet
jo kymmenen on vuotta.

Merkkipäivän kunniaksi
oli juhlat laitettu.

Monen kukan sorja varsi
koristeeksi taitettu.

Mukana kun ensikertaa
— mietin moista juttua,
tunteekohan täällä ketään
kotipuolen tuttua.

Tuttuko vai tuntematon
muutkin siinä "tirkki".

No, tuo nyt tuolla ainakin
on Tyyne-Kerttu Virkki.

Jotkut ovat innokkaasti
perinnettä keränneet.

Valokuvat — jutut muut
uuteen eloon heränneet.

Ansiokkaat naiset, miehet
melkein siinä hätkähti,

kun tunnustuksen sanain myötä
merkki rintaan lätkähti.

Sakkolassa taitajia
löytyy monenlaisia.

Siin, on joukos' nuorta, vanhaa
miehiä ja naisia.

Karvos' Veikko täällä erää
oli esittelyyn valittu.

Siinä mies, jota monta kertaa
on voiton jälkeen "halittu".

Veikko monet maratonit
on maailmalla kiertänyt.

Lienee siinä monta kertaa
kantapäätä hiertänyt.

Tavoite jos urheilussa
korkealle pantu on,
harjoituksen määrä silloin
täytyy olla loputon.

Ohjelmaa ken esitti
hälle kukka kannettiin.

Muistoksi myös käynnistänsä
lauta-porsas annettiin.

Näytti olleen possun malli
muhkeaksi laitettu.

Oli vissiin saporokin
oikein perin taitettu.

Kun Antti-poika viulustansa
päästi rallin näpäkän,
jopa aloki nuoret jalat
pitää eri säpäkän.

Tanhuryhmä siinä näytti
kuinka taidot hallitaan.
Kun vain joukon ohjaajalle
innostusta sallitaan.

Mynkään meni naimakaupat
jos pitkävirtu vesitti.
Kuinka toimi puhemies,
sen kiesiläiset esitti.

Haahdenmaankin Annelia
kaipaillun jo monasti.
Ehtipäs vain viimehetkeen
laulelemaan somasti.

Rauvala ja Huuska viimein
polkat, jenkat nyttytti.
Lattialla koko väki
soiton tahtiin hytkytti.

PK

meesti sitä kokemusta ja taitoa karttui. Jyväskylässä hujahti viisi vuotta, sitten jouduin Tampereelle, siellä tuli oltua kummassakin teatterissa. Eino Salmelaisen koulussa minä sitten lopullisesti opin teatterin tekemisen niksit. Aloin myös määrätietoisesti opiskella laulua laulajatar Ester Pesosen johdolla ja niin minulle ikäänkuin luonnostaan lankesivat operetti- ja lauluosat. — Siirryin vuonna 1964 Helsinkiin, missä sain kiinnityksen Kaupunginteatteriin, johon pikkusisareni oli joutunut jo pari vuotta aikaisemmin. Tampereelta käsin olin usean kerran täällä joissakin näytelmissä vierailut, joten talo oli tuttu. — Nyt onnistuin pääsemään Lea Piltin oppilaaksi ja jatkuvasti laulan hänen johdolla, kertoo Anneli Haahdenmaa.

Mainos-TV:ssä vehnäjuhoja kauppaava Anja, nuorempi näytte-

levistä Sakkolan tyttäristä, on varmasti Suomen kansalle ulkonäöltään tutumpi. Hän kertoo, että lapsesta lähtien ihaili mahdollisesti Anneli-sisartaan ja tämän teatterityötä, joten hän ei voinut muuta elämänuraa itsellensä ajatella. Sisaren laulunopettaja opetti häntäkin ja suunnilleen yhtä nuorena hänkin aloitti ammatinäyttelijänä olemisen. Ilman teatterikoulua, pelkkien luonnonlahjojen turvin. Hannes Häyrinen oli Lahden Kaupunginteatterin johtajana ja vuonna 1955 kiinnitti pikkusisko-Haahdenmaan teatteriinsa pääasiassa laulu- ja tanssitehtäviin. Pari vuotta kului Lahdessa ja sitten oli vuorossa Hämeenlinna. Täällä uskottiin jo monenlaisia osia ja neljän vuoden kuluksi häntä houkuteltiin pääkaupunkiin.

— Kyllä aluksi vähän häkeltyi joutuessaan pienestä ja kodik-

kaasta teatterista suureen ja valtavaan laitokseen. Tässä nykyisessä Helsingin Kaupunginteatterissa on henkilökuntaa niin paljon, että saattaa mennä viikkoja ettemme sisareni kanssa tapaa työn merkeissä toisiamme. Kertaakaan emme ole joutuneet samaan näytelmään, nähtävästi tästä johtuu, että meidät aina samaistetaan, kun nuo ristimänimetkin ovat samantapaisia. Yksinpä hammaslääkärikin meidät sekoittaa, vaikka olemme eri ikäisiä ja -näköisiä, tietysti tuo Anneli on mahdollittoman hyvin säilynyt, ulkonäöltään, tarkoitan! Erilaisiin ammatti- ja kesäkursseihin koitamme yhdessä Annelin kanssa osallistua. Radio- ja televisioesiintymiset vievät oman aikansa ja kun omistaa aviomiehen ja kolme eläväistä lasta ja asuu Tikkurilassa, ei vapaa-ajan ongelmia synny.

Keskustelu siirtyy yleisimpiin asioihin. Anneli Haahdenmalla on varmat mielipiteet. Ollaan täysin yksimielisiä siitä, että teatteri on ensisijaisesti taidelaitos, minkä tehtävänä on herättää katsojassa, erilaisten näytelmien ja ihmiskohdaloitten kautta, mielenkiintoa kulloinkin ilmassa leijuviin ajankohdaisiin ongelmiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Puhtaasti poliittinen teatteri on varmasti paikallaan siellä, missä sillä on mahdollisuuksia menestyä. Kaikkialla maailmassa nuoriso kuohuu ja aikansa vaahdottuaan palaa vanhaan ja koettuun. Parhaimmillaan teatterityö on taidetta. Näyttelijälle ihanaa silloin, kun estottomasti pyrkii antamaan parastaan, on vilpiton ja tosi ja kun tuntee, että yleisö varauksettomasti sen hyväksyy.

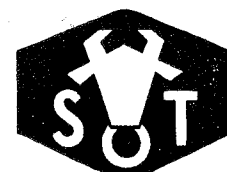
— Radiossa ja televisiossa esiintyminen on hyvä itsekritiikin kehittäjä. Mielestäni radiossa näytteleminen tai laulaminen kysyy moninverroin enemmän keskittymiskykyä, koska tiedän, että kuu-

VALVOTTU PUNNITUS JA LUOKITTELU TAKAAVAT TEILLE TEURAISTANNE PARHAAN RUHOHINNAN SEKÄ KESKITETTY MARKKINOINTI JATKUVAN TUOTANTOMAHOLLISUUDEN

S O T:n Tampereen alueen ostomiehet:

Erikki Kujala, Vasikvesi	puh. 934/56 941
Mauno Kinnunen, Virrat	puh. 934/55 285
Ossi Neva, Kelkkonen	puh. 934/2849
Ilkka Lähteinen, Yläväärä	puh. 934/6719
Eino Verkkoniemi, Orivesi	puh. 935/2185
Unto Ylä-Mononen, Orivesi	puh. 935/2130
Aulis Jussila, Eräjärvi	puh. 935/6178
Arvi Smolander, Tuutijärvi	puh. 71 477
Heikki Nummela, Sahalahti	puh. 73 730
Pauli Ala-Myllymaa, Kulju	puh. 676 164
Mikko Närkki, Toijala	puh. 937/21 581
Mauno Virtanen, Narva	puh. 77 810
Aarni Laimiala, Ikaalinen	puh. 933/6238
Aaro Laimiala, Hämeenkyrö	puh. 15 190
Raine Tikkanen, Mouhijärvi	puh. 932/8230
Kauno Majamäki, Komi	puh. 82 170
Olavi Mattila, Tampere 25 Pispalanvaltat. 54 C 52 (Ylöjärvi—Kuru)	puh. 442 360
Antti Raukola, Tampere 70 Panunk. 25 (Teisko—Aitolahdi)	puh. 630 327

S O T Pori
puh. 939/11 661

S O T Tampere
puh. 440 555

Mistäkö kotoisin?

Kun minulta kysytään, mistä olen kotoisin, vastaan nykyisin useimmiten ensin: En minä ole mistään kotoisin. Ellei vastaus tyydytä kysyjää saa hän jatkoselvityksen: Pisimmän jakson elämästäni olen viettänyt Helsingissä ja Espoossa, enkä tunne olevani helsinkiläinen sen kummemmin kuin espoolainenkaan. Oppikouluni olen käynyt Ylivieskassa, mutta en suinkaan katso kuuluvani keskipohjalaisiin. Karjalassa olen syntynyt, mutta olen asunut siellä

~~~~~

laja ainoastaan korvilla aistii sen, minkä televisio voi teatterinomaisesti tarjota. Nauhoitetun lähe-tyksen kuuleminen on monta kertaa niin kamalaa, että tahtoisi vajo- ta maan alle, nauraa Anneli Haahdenmaa. — Onneksi seuraavalla kerralla pyrkii välttämään tehtyjä virheitä, mutta tietysti meillekin on suotava epäonnistumisen mahdollisuus, annetaanhan tietokoneillekin se anteeksi.

Sitten sisarukset heltyvät muis-telemaan lapsuuttaan ja uransa al-kuvaiheita noissa pikku teattereis- sa. Oltiin kuin samaa perhettä. Kyllä se aika oli ihanaa! Kaikkia vanhempia näyttelijätovereita he ihailevat ja sanovat yhdestä suus- ta, että jokaisessa löytyy aihetta siihen. Ohjaajista tulevat Eino Salmelaisen lisäksi mieleen Wilho Ilmarin tarkka ohjaajanote ja Sa- kari Puurusen fantastinen organi- soimistaito.

Kukapa osaisi arvata, että sota- talvena Sakkolan Kiviniemestä sul- lottiin härkävaunuun muiden evak- kujen kanssa pienet tytöt, joista on kehkeytnyt osaavia ja am- mattitaitoisia näyttelijättäriä, joil- le hyvät haltijat antoivat kummin- lahjaksi kauniin laulunäänän ja pirteän olemuksen.

vain hetken. Luonteeltani katson olevani tyypillinen karjalainen. Mutta olenko sieltä kotoisin?

Karjalaisena siis pidän itseäni, erittäin voimakkaastikin, ja olen karjalaisuudestani jopa ylpeä, mutta mielestäni on aivan toinen asia olla jostakin kotoisin. Varsi- naista kotiseutu -käsitettä en ole koskaan tuntenut ja tuskin opin sitä koskaan tuntemaankaan. Kun on kahden viikon vanhana ensim- mäiselle evakkomatkalleen lähte- nyt Sakkolasta, kiertänyt, tuotu takaisin ja taas lähdetty evak- koon, muutettu paikkakunnalta paikkakunnalle 13 kertaa kymme- nen ensimmäisen elinvuoden aika- na, on aika vaikeaa koskaan mi- hinkään kotiutua.

Sitä voi sanoa juurettomuudek- si. Tai kosmopoliittisuudeksi, mi- käli käsitettä laajennetaan ja teh- dään positiivisemmaksi. Useimmi- ten se saa kuitenkin kielteisen merkityksen. Se yhdistetään hult- tiomaisuuteen, pyhinä pidettyjen arvojen kiletämiseen, jopa epäisän- maallisuuteen. Minä olen kuitenkin avuton, en voi muuttaa tilan- netta, enkä itseäni. Mitä olen me- nettänyt "kodittomuuden" myötä? Olenko todella menettänyt vai voittanut? Sitäkään en osaa ar- vioida!

Olen joskus sanonut, että olisi mielenkiintoista, jos joku tekisi psykologisen tutkimuksen siitä, mitä sota ja evakkoajat ovat vai- kuttaneet niemnomaan juuri tä- hän ikäpolveen, joka melskeitten aikaan eli viittä ensimmäistä ikä- vuottaan. Näiden vuosienhan sa- notaan olevan kaikkein ratkaise- vimpia ihmisen psyyken kehitty- miselle, persoonallisuuden muovau- tumiselle. Onko juurettomuutta muissakin kuin minussa? Uskoisin näin olevan.

Muistikuvani Karjalasta ovat erittäin hajanaisia. Irrallisia pala- sia sieltä täältä, paljonkin, ja niitä liittää yhteen vain vanhempien täydentävät kertomukset. Enim- mäkseen muistot ovat pommituk- sia, tulta, koneita, hätää ja täy- dellistä, jonkun käsittämättömän asian armoilla olemista.

Mieleen nousee myös joitakin valoisampia tuokioita, ohimeneviä. On kaunis, aurinkoinen kesäpäivä Suvannon rantahietikolla. On pie- ni, alaston, hiekassa kieritty ihmi- nen, joka välillä tyytyväisenä pu- lahtaa lämpimään veteen. Senkin muistikuvan vain himmentää kais- likosta ilmestynyt ajomiina.

Ei aina paista aurinko, eikä ajo- miinoja ja karikoita voi välttää. Nekin kuuluvat elämään. Olisi vain opittava törmäämään niihin niin, että selviäisi mahdollisim- man vähillä vaurioilla. Opittava tekemään pehmeitä laskuja. Ehkä noiden ensimmäisten vuosien an- karat kokemukset ovat opettaneet meille monelle varhain sen vai- kean taidon.

Leena Paukku

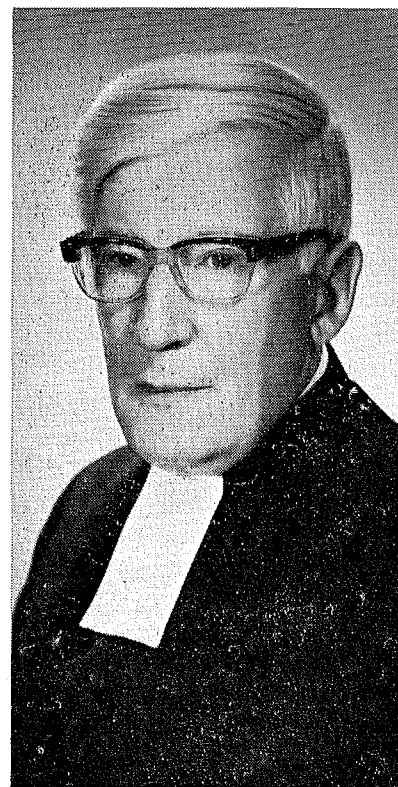
Antti Söyrinki

SEKATAVARALIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Joonas Laurila 75 vuotta

Rovasti Joonas Laurila täytti 28. 10. 1972 75 vuotta Helsingissä. Tätä päivää Joonas ja Esteri Laurila viettivät kauniissa kodissaan Helsin- gin Vuosaaressa. Suvanto-Säätiön hallitukseen Laurila on kuulunut sen perustamisesta lukien. Sakkola-seu-

~~~~~

Tilaukskausi on alkanut. Muis- takaa tilata Suvannon Seutu v. 1973. Tilauksia ottaa vastaan postitoimistot, rautatiekirjakaup- pa, kirjakaupat, osuusliikkeet, asiamiehet ja lehden konttorin osoite 37370 Narva.

Tilauksinta 8 markkaa vuosi- kerta.

Tilauksia on jo tullut konttoriin. Liittykää tilaajiemme lukuisa- joukkoon. Saatte 8 numeroa vuodessa että "paukahtaa" ja uusille tilaajille loppuvuosi kau- panpäällisiksi.

~~~~~

Karjalan tytär kotiutunut Ivaloon Maria Meskanen 80-v

Hyvä huumori ja suuri laatikol- linen valokuvia ja -kansioita ovat seuranneet Maria Meskasen muka- na Ivaloon, jossa hänen 'kiertolais- elämänsä' asettui vakaisiin uomiin jo pari vuosikymmentä sitten. Per- jantaina täyttyy 80 vuoden ikä- paalu tällä Tsharmijärven äiti- leirin laulu- ja kronikkamestarilla ja ilonpitäjällä tyttären punaisista tiilistä rakennetun ja kauniin kuk- katarhan ympäröimän talon viih- tyisässä kamarissa.

Iloinen ja yritteliäs luonteenlaa- tu on peräisin Karjalasta, josta hän Raudun pitäjältä 10-lapsises- ta suutarinperheestä lähti ensi kerran jo 10-vuotiaana sukulaisiin lapsenlikaksi. Hieman varttuneem- pana, kun kansakoulu oli käyty loppuun, meni vuosi Lavolan ho- vissa lähellä Viipuria karjanhoito- työssä. Kerran uni yllätti paimen- tytöt ja lehmät pääsivät putoa- maan mutakuoppaan, josta ne oli miesvoimin autettava ylös. Siihen loppui karjainnostus.

Seuraava paikka löytyi Sakko- lasta, josta myös elämäkumppani maanviljelijän poika Matti Meska- nen rupe si vaelluskaveriksi.

Oli eväinä yksi leipä ja 100 markkaa rahaa, kun seitsemän vuoden miniänä olon jälkeen muu- timme kertoo Maria Meskanen. Oli- tiin kirvesmiehenä, rakennettiin

~~~~~

ran jäsenenä hän on palvellut entisiä seurakuntalaisiaan saarnaamalla monissa kirkko- ym. juhlissa. Kun- nioitetun sielunpaimenen näkeminen Taivallahden kirkon saarnatuolissa viime kesän Sakkolan Pitäjäjuhlissa säväytti jokaista läsnäollutta sakkolaista sydäntä ja hänen sanansa jäivät rakkaiden, hellivien muisto- jemme joukkoon.

oma mökki ja taas asuttiin seitse- män vuotta. Niinä kesinä piti poi- ka panna heinänteon aikana reikä- jakkuun, kun häntä oli kuljetet- tava niityllä mukana. Kun Vite- leen sahalla loppui työt ostettiin kahvila Kiviniemestä ja myytiin markkinoilla ja kasarmilla kahvia. Mutta päällysmiesten mielestä so- tapoikien kiinnostus kahvilaamme kohtaan ylitti heidän sietokykynsä rajat ja heille annettiin porttikiel- to. Jo vuoden kuluttua muutimme Käkisalmeen. Sinne rakensimme 11 huoneen talon, joka kohta myy- tiin ja muutettiin Porkanniemeen Valdoffin tehtaalle. Täällä asuttiin 13 vuotta, kunnes alkoi talvisodan evakkomatka ensin Ylistaroon ja sieltä sukulaisten kutsusta Helsin- kiin. Nyt mies kutsuttiin Parkki- naan rakentamaan saksalaisten parakkeja ja siellä hän tapasi koh- talonsa helmikuussa 1941, jolloin tukki putosi kuormalta päähän ja teki lopun.

Poika haavoittui talvisodassa, kaksi poikaa ja tytöt jäivät. Väli- rauhan aikana käytiin Karjalassa, venäläiset olivat laittaneet sähköt- kin entiseen kotiin ja kalaa tuli Laatokasta Porkanniemessä. Parin vuoden kuluttua alkoi sitten uusi evakko, jota näyttää piisaavan.

— Alavuden evakkotalon emän- nän kanssa olen vieläkin kirjeen- vaihdossa. Poika sai sodan loput- tua kimmokkeen Ivaloon, nuorem- pi poika asettui Jyväskylään, tytär tuli perässä Lappiin ja he kutsui- vat kohta äidin mukaansa. Täällä on rakennettu ja eletty ja hyvin on pärjätty. Pojalla on nyt mink- ki- ja kettutarhat.

— Työ on ollut iloni, naurahtaa mamma jämerästi. Vanhusten ja eläkeläisten kerho antaa sisältöä sekä radio ja televisio. Kuunnel-

Valssi Nuosuusmuistoja

Saima Äikäs o.s. Repo täytti 60 vuotta 10.7.1972 Espoossa. Hän on saanut lukuisia palkintoja henkisissä kilpailuissa lausunnassa ja harmonikkaesityksistä. Hänen runojaan on ollut myös Suvannon Seudussa. Syntymäkylä oli Sakkolan Riiska.

mat ja suomalaiset elokuvat ovat parhaat, myös aamuhartaudet kuuntelen. Kerhovoimistelu ja iloinen mieli pitävät kuntoa yllä eikä onneksi mitään vaikeita sairauksia ole annettu taakaksi.

MK

Ahon reunalta

Kuuma ja hehkuva suvi on mennyt, on jäänyt vain muisto, että tällainenkin kesä voi Suomessa olla.

Tällaisena hiostavan kuumana elokuun päivänä istuimme kuumaa kahvia juoden kamarissa, johon auringon paiste valtoimenaan tulvi. Oltiin entisen naapurin emännän syntymäpäivillä. Siellä Raudussa, rajan pinnassa oli alkanut tämäkin elämäntaival, jonka seitsemänkymmentä mennyttä vuotta nyt juhlistiin. Pöydän täydeltä oli tarjolla tämän hyvinvointiajan herkkuja. Muisteltiin mitä mahtoi olla esillä siinä pöydässä, jossa ristiäissajua pastorille ja kummeille tarjottiin, tuskin se kahvia oli, no voihan se sitäkin. Kyllä tee-saju oli siihen aikaan yleinen juoma rajan kansalla.

Siitä oltiin varmoja, että Vartiamäen pakarin paistamaa paksum "saikkaa" kyllä oli pöydässä. Pietarissa kävijät sitä toivat, se oli kaikkien ulottuvilla.

Syntymäpäivän tarjoilu jatkui, tuli pöytään voileivät, taitajan tekemät. Ihmetteli niitä ottaessaan eräs emäntä: — Voi hyvänen aika, niinhän nää onko RUUSINEUVOT! Ruusinneuvot; tuo sana tuli kaukaa vuosikymmenien takaa, eivät sitä ymmärtäneet muut pöydän ympärillä ottamassa olevat, katsahivat vain ihmetellen toisiinsa. Minusta nimi tuntui tutulta, pysähdyn miettimään... muistojen-kerä alkoi avautua. — Tiesin mitkä oli ruusinneuvot. Mutta mitä yhteyttä niillä oli näihin koreisiin voileipiin? Sitä läksin kyselemään sanojalta, tutulta ihmiseltä, samoja kujasia kulkeelta... No hyvänen aika! Et sie tiije jot ruusneuvolois ol seitsemää sortuu ainetta, niiko nyt näis voileiviski! — Nyt ymmärsin,

ei muistanut hankkään niitä kaikkia mitä niissä oli. Ei niitä joka ämmä tehnytään, taitoniekat säilytti salaisuutensa.

Vieläköhän olisi ketä joka tietäisi näistä? Minä muistan vain, että se oli musta sarkalappu, suuruus noin 20x20 senttiä, johon oli nuo seitsemän eri ainetta sulatettu, näkyvissä vain erivärisiä langanpätkiä, saattoi olla nekin seitsemää eri väriä. Olikohan niissä ruutia yhtenä aineena, mistä nimi ruusinneuvot olisi johtunut. Niitä käytettiin yleensä kaikenlaisten särkyjen parantamiseen. Jos oli kyseessä korvasärky, olkapään kolotus, kipeä hammas, jonkun lihaksen punotus, turpoaminen niin aina tämä mystillinen lappu toi avun. Avohaavojen hoitoon sitä ei käytetty.

Tulee mieleheni muisto, oli heinäkuu, kylän väki hääri valkein vaattein niityillään, me pojannasikat pyörimme tyhjissä pihossa omissa leikeissämme. Jalmarin mummo oli sairas, päätä ja korvaa särki, vilutti. Hän pyysi: Menkää hyvät pojat ottamaan veljeni

Lempäälän Pyörä

Om. M. Toiva - Puh. 74 286

Annilta ruusinneuvot minulle. Me läksimme sakilla juosta lipaisemaan kohti Nuoran taloa. Eteemme sattui iso sika, joka rauhallisesti siinä tonki aitivieriä, mitä lie etsinyt syötävää. Manu sanoi: — Mie karkaan tarakkaan ja samassa jo istui sian selässä. Nö, nö röhki emakko ja lopsutteli korviaan vain. Manu huusi: tökkää kepillä munnii! Eihän emakolla niitä ollut, mutta sinnepäin missä niiden olisi pitänyt olla sohla-sin kepillä. Jo pelästyi sika ja alkoi vetää saparo suorana kotia kohti. Mutta, niin sattui että se olikin Annin sika ja nousi rähäk-kä. — Miu sikkai selässä ajatta pojan pakanat! Vaik oisitta kotonanne!... Jalmari selittämään: — Ko meil ois asjaa. Mummo laitto ottamaa ruusinneuvoloj. On pääkipijän.

Onk mummo läsivän? On. Tulkaa tuppaa. Mie annan. Nyt oli ääni jo lempeä ja uskalsimme mennä tupaan. Sieltä kurkihirren päältä otti Anni käärön, pisti vanhaan sukanvarteen. Tätä ei saa avata eikä karistella siint mittää. Vasiten veimme, vallan Manun lääppähatussa lääkkeet mummolle. Varovasti hän asetti ne paikoilleen särkevän korvan päälle ja heittäytyi sitten lepäämään tuvan sänkyyn. Aurinko paistoi ja karpäset surisi.

Viki

Toimituksen tuoli

Hyvää syksyn jatkoa Teille jokaiselle!

Eipä ole tavattukaan pariin kukauteen, sitten Sakkola-juhlien. Juhlat menivät melko hyvin joka suhteessa. Kansaa oli kosolti ja taloudellisestikin oikein hyvin onnistuivat. Juhlissa oli vallitsevana iloinen ilme ja monella oli oikein lustia ja metkaa. Tervehdykset olivat temperamenttisia ja tulenpalavan tulisia, joissa oli kaukaista kaikua isöäitien ajoilta jolloin kihuttiin kirkolla oikein tositarkoituksella. Minä kannatankin ajatus-

ta: — Ilo irti, vaikka maksat märkänisi!

Tietysti, minun puolestani, voi juhlia virallisella ilmeellä ja peräpenkillä kuin Muolaan morsiamella, kenen tyyliin sellainen sopii. Jos joku on surun vaivaama niin tietysti on oikeata lohdutusta ja viekoitella esiin se ihmisen toiveikkaampi ja optimistinen ilme ja ajatus.

Viime numero oli ylväs ja liputti korkealla. Minä en siitä kansipiiroksesta kyllä tykkää tippaakaan. Siinä on liikaa tavaraa kuin Sakkijärven polkan sanoissa. Lisäksi on sikanäyttelyn lippu asetettu liian arvokkaaseen asemaan. Paikalle joka kuuluu vain siniristilipulle, jolle käsin vannomme, sydämin...

Ihmettelen myös sitä, että meille, ihmisille, yleistetään "porsas"-nimitys. Ei me monesti porsastella, ainakaan enempää kuin toisetkaan. Jos samaa systeemiä käytetään valkjärvoisistä niin kaipa olisi tervehdys kuuluva kesällä: — Päivää kiesi. Talvella tietysti: — Hellurei reki! Jos niin onnellisesti sattuisi, että Olk'nuoran Jussi sattui vastaan niin joka pojan olisi lyötävä perusasento ja hihkastava: Terve sokeritoppa! Entä muolaalainen sitten. No, "piruntappaja" tietysti kelpaisi hyvinkin "paper-liper-papille", mutta se toinen muolaalaisten tuttu nimitys ei kyllä sovi keskustakristitynkään sanoa naapuristaan!

Porsastunnuksen kyllä hyväksyn ilman ehtoja sakkolalaisuuden symboliksi ja tunnuskuvaksi, aivan ilman ehtoja. Mikäpä se muukaan voisi olla kuin porsas. Niin puusta, savesta, muovista, piirroksena tai emakon tekemänä kunhan pysyy maan pinnalla eikä muutu oravaksi, eikä kiipeä puihin.

Tämä numero on tavallinen 16 sivuinen, kukaton, syksyinen "leskenlehti", vähän kuvia ja niukalti kirjoitusta. Koetetaan joulunu-

Viljelijänä ostan
MAATALOUSPALVELUSTA

koska sillä turvaan

- vapaan kilpailun jatkumisen
- edullisen hintatason säilymisen

Varatkaa aineet ennen kevät-kiireitä

MAATALOUSPALVELU OY

Huittinen
69 747

Toijala
36 755

merosta jotain valmiinpaa sovittaa sivuille, jos ainetta saadaan sillä tällä hetkellä ei ole tiedossa yhtään mitään kirjoituksista eikä muusta aineistosta.

Hyvin luonnistaneet olympiakisat toivat mieleen vuoden 1936. Olin silloin vakinaisen sotamies "Savon Jyskyssä" Käkisalmissa. Olin silloin yhtä urheiluhullu kuin vielä nytkin olen, joten kovalle otti kun ei päässyt edes radiota kuuntelemaan joka päivä, vaikka halut olikin hyvät. Kympin juoksu tosin sattui sunnuntaiksi ja silloin voi mennä palokunnan ravintolasaliin, jossa oli radio kuultavissa ja tietysti menttiin. Ja hyvin se päivä menikin. Viikko meni melko tietämättömiin, vain lehtiä voi sotapesässä lukea, paitsi jälleen pyhän maissa kävin kotona, silloin oli radiossa toht. Martti Jukolan selostus estejuoksusta. Lopuksi oli pettymys melkoinen kun Matilainen tipahti neljänneksi!

Tämä urheilun uusi tuleminen on erittäin HYVÄ ASIA. Siksi, että kiltit tytöt ja urheilu Suomen nuorukaisesta, hyvin monessa tapauksessa, miehen tekee. Nyt kun tytöt huomattavasti tupakoiivat jopa naukaavat yliannostaen on HYVÄ Asia että nuorilla pojilla on suuria esikuvia urheilun puolella.

Liikkukaa hyvät sakkolalaiset! Urheilua ja liikuntaa ihminen tarvitsee. Ettei käperrytä kääkkänäksi jo parhaassa iässä.

Tilillepanokortit olen lähettänyt niille joilla on tämän vuoden lehtimaksu maksamatta. Hyvin on kauppa käynyt. Vain n. 10 % on palaamatta takaisin. Niidenkin toivoisin tulevan 6 markkaa mukanaan. Muutoin katkeaa muuttaman kymmenen lukijan lehden lukeminen tältä vuodelta. Myös ensi vuoden tilauksen voi tehdä samalla. Hinta on 8 markkaa koko vuosi.

Tulipa jälleen jutusteltua. Jouluun alla tavataan.

Kuolleita

Väinö Viljam Pitkänen synt. 10.8.1899 Sakkolassa, kuoli 3.10.1972 Keuruulla.

Lovisa Viskari o.s. Kuuppo synt. 17.3.1904 Sakkolassa, kuoli 2.9.1972 Tampereen keskussairaalassa.

Toivo Hannes Ollikainen synt. 15.5.1908 Sakkolassa, kuoli 27.9.1972 Tampereen keskussairaalassa.

Tuovi Ensio Vulli synt. 3.4.1928 Sakkolassa, kuoli 1.9.1972 Punkalaitumella.

Ulla-Maija Kaarina Koppanen synt. 25.11.1945 Kangasalla, kuoli 15.8.1972 Tampereen keskussairaalassa.

Vuosia täyttäneitä

85 VUOTTA täyttää 16.11.1972 Anna Suokas, o.s. Karvanen Lempäälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Kotikylä Kiviniemi. Hän on osallistunut Kiviniemen Marttayhdistystoimintaan.

80 vuotta täytti 14.6.1972 Maria Leppänen o.s. Nalli Vesilahden Palhossa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

70 vuotta täytti 9.8.1972 Amalia Lamppu o.s. Heikkinen Vesilahden Valkkisissa. Hän on syntynyt Raudussa ja kotikylä oli Sakkolan Petäjärvi.

60 VUOTTA täytti 19.9.1972 rouva Lyyli Systä, o.s. Kuisma Orivedellä. Entinen kotikylä Sakkolan Kirkonkylä.

60 vuotta täytti 29.9.1972 mv. Kaino Johannes Rytty Vesilahden

Laukonkylässä. Sakkolassa oli hänen kotikylänsä Hovinkylä. Toiminut vuosikymmeniä Suomen Lut. Ev. yhdistyksen saarnaajana. Ollut jäsenenä Vesilahden seurakunnan hallinnossa. Toiminut Asutusliiton piirinsihteerinä. Valittu Vesilahden uuteen kunnanvaltuustoon. Avustanut lehteämme.

60 vuotta täyttää 23.10.1972 Heikki Ukkonen Ruovedellä. Hänet muistetaan yleisureilun harrastajana, jolle erikoisesti kenttälajit ja hiihtokin olivat harrastuksena. Monet värikkäät Pietarin matkat ovat muistelemisen arvoisia vieläkin. Uudella asuinpaikallaan hän on osallistunut Ns.toimintaan ja hoitanut paikallisen Maamiesseuran suurtehokuivuria aina viime vuoteen saakka.

50 vuotta täytti 3.11.1972 rakennusmestari Matti Veikko Käppi Valkeakoskella. Hän on syntynyt Norjassa. Isä konemstari Yrjö Käppi Sakkolan Kiviniemestä.

Jatk. siv. 15

Ansioimerkit

Osuuspankkijärjestön kultainen ansiomerkki kunniakirjoineen on myönnetty yli 25 vuoden ansiokaasta toiminnasta Reino Söderille Helsingissä. Hän on kotoin Sakkolan Lapinlahdesta.

Vesilahden Karjalaiset viettää

25-vuotisjuhlaa

12 p:nä marraskuuta 1972 Vesilahden seurakuntatalossa alkaen kello 13.00. Juhlapuhuja Karjalan Liiton puheenjohtaja Urho Kähkönen.

Tervetuloa! Johtokunta

Kesän yleisureilun satoa

Harri Käppi Lempäälän Kisa, heitti keihästä 70,22, jolla tuloksella heltisi pronssimitali Nuorten Suomen mestaruuskilpailuissa. Toivottavasti Sakkolan Kiviniemäläisen Käpin suku parantaa edelleenkin keihäsennätystään aina 80 metriin saakka!

Arja Patja Punkalaitumen Kunto, saavutti Suomen mestaruuskilpailuissa hopeamitalin naisten kuulantönnössä tuloksella 13,05. Hän oli myös maaottelussa Suomen toisena edustajana tänä vuonna. Tuhti "typykkä" televisioruudusta nähtynä! Suku on Sakkolan Lapinlahdesta.

Ekonomintutkinto

Ekonomiantutkinnon on suorittanut Risto Rämö Kauppakorkeakoulussa Helsingissä tammikuussa 1972.

Avioliittoon vihitty

Avioliittoon vihittiin 17.6.1972 Tuusulan kirkossa ekonomi Risto Rämö ja ekonomi Ulla Marjaana Ahtiainen. Sulhasen isä on Eero Rämö Sakkolan Kiviniemestä.

Noisniemen Nuorisoseura vietti 70-vuotisjuhlaa

Vuokselan pitäjän Noisniemen nuorisoseura juhli 70-vuotistaipaleitaan Hattulan pitäjän Vanamajalla heinäk. 29. p:nä. Kauniin Vanajaveden rannalla oleva Aliupseerien maja, heleä kesäinen sää ja tuttavien ja seuratovereiden tapaminen ja ennen kaikkea karjalaisuus antoivat tilaisuudelle ehjät ja onnistuneet puitteet.

Tilaisuus aloitettiin Karjalaisten laululla. Nuorisoseuran pitkäaikainen esimies mv. Arvo Karonen kosketteli tervehdyspuheessaan seuran pitkää ja tulosrikasta työ kautta, toivottaen samalla läsnäolijat tervetulleiksi. Jo Karjalan kunnalla-laulun jälkeen piti museonhoitaja Johannes Hämäläinen voimakkaan juhlapuheen karjalaisuuden edelleen säilyttämisen tarpeellisuudesta, sekä jakoi rouva Maire Virtasen kanssa nuorisoseura-ansiomerkit. Pronssisen saivat Kauko Karonen, Matti Hyyrynen, Erkki Virkki, Eva Karonen, Arvo Mattila ja Salme Kiuru, hopeiset Santeri Komonen, Arvo Karonen, Tauno Paussu ja Heikki Junttila. Merkin saajien puolesta puhui ja kiitti Eino Haikkonen. Merkin saajille laulettiin Nuorisoseuralaismarssin viimeinen säkeistö kiitokseksi. Ohjelmaa rikastuttivat lisäksi soittoesitykset, yhteislaulut, runsas tarjoilu ja ennen kaikkea voimakas tahto jatkaa nuorisoseuratyötä edelleenkin.

Koska oltiin veden äärellä, kuului majalla oloon saunominen, uiminen ja makkaran paisto. Karjalaisten vanhaa tapaa noudattaen kylvettiin kaiken kukkuraksi katta j a v a s t a l l a.

SYKSYN METSÄ

Syksyn metsä loistaa keltaa, purppuraa. Lehtiverhot poistaa liekkiin puhkeaa.

Koivun keltalehti kesän eli vaan. Kauneuden ehti kantaa mukanaan.

Metsä on kuin taulu tummin kehyksin. Lehdet tuulen laulu tempaa ilmoihin.

Paljaat oksat häilyy, huokaa autius... Kuoren alla säilyy elon lupaus.

Elsa Tuokko

VESILAHDEN OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1973 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 8 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te Narva Vakkala. Puhelin
931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryypö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uuno Pulakka, Ee-
ro Koppanen ja Teuvo Vis-
kari.

Tampereen Seudun OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

15. 4. 1972 TULI LIIKKEEMME TOIMINEEKSI

25 VUOTTA

KIITAMME ASIAKKAITAMME SAAMASTAMME
LUOTTAMUKSESTA.

25 VUODEN KOKEMUKSEN OMAAVANA VOIMME
PALVELLA ASIAKKAITAMME ENTISTÄKIN PÄ-
TEVÄMMIN

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvoo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen),

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.